

Sygn. akt I CZ 75/21

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski (sprawozdawca)

SSN Jacek Widło

w sprawie z powództwa K. P.

przeciwko S. S.A. w S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 21 października 2021 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 24 czerwca 2021 r., sygn. akt I ACa (...)

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z 24 czerwca 2021 r. odrzucił skargę kasacyjną powódki. Sąd drugiej instancji wskazał, że wniosek powódki o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej został oddalony prawomocnie postanowieniem z 17 maja 2021 r. Odpis tego postanowienia doręczono pełnomocnikowi powódki 28 maja 2021 r. Wniesiona przez powódkę skarga kasacyjna nie została opłacona, zaś

termin do jej opłacenia upłynął 4 czerwca 2021 r. Bieg terminu do uiszczenia opłaty nie został natomiast przerwany na skutek złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia z 17 maja 2021 r.

Zażalenie na to postanowienie wniosła powódka, zaskarżając je w całości, wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu oraz wnosząc na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. o objęcie badaniem prawidłowości postanowienia z 17 maja 2021 r. Powódka zarzuciła zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 775 ze zm., dalej: u.k.s.c.) przez jego niezastosowanie, a w konsekwencji błędne i dowolne oddalenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych w całości, co spowodowało odrzucenie skargi kasacyjnej w sytuacji, gdy z oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania powódki jednoznacznie wynika, że nie jest ona w stanie ponieść całości kosztów sądowych bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżąca wniosła w zażaleniu o zbadanie postanowienia z 17 maja 2021 r., odmawiającego jej zwolnienia od opłaty od skargi kasacyjnej. Sąd Najwyższy może skontrolować prawidłowość tego, niezaskarżalnego odrębnie postanowienia, na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

Według art. 102 ust. 1 u.k.s.c., zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Niemożność poniesienia kosztów postępowania, w całości lub części, powinna mieć charakter obiektywny, na który strona nie ma realnego wpływu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 31 marca 1987 r., I CZ 26/87; z 4 lutego 2005 r., III SPP 11/05). Ze zwolnienia od kosztów nie może natomiast korzystać ta osoba, która ma możliwość dokonania stosownych oszczędności, przewidując możliwość prowadzenia postępowania sądowego i ponoszenia z tego tytułu określonych

kosztów (postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 lipca 1980 r., I CZ 99/80; z 24 września 1984 r., II CZ 104/84; z 14 października 1983 r., I CZ 151/83).

Sąd Najwyższy podziela ocenę sytuacji majątkowej i możliwości finansowych skarżącej, która stanowiła podstawę postanowienia Sądu Apelacyjnego o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych - opłaty od skargi kasacyjnej ustalonej na kwotę 4000 zł. Sytuacja majątkowa opisana w oświadczeniu powódki mogłaby stanowić podstawę do uwzględnienia jej wniosku o zwolnienie od kosztów, jednak - jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny - powódka posiada również wobec pozwanego ubezpieczyciela prawomocnie zasądzoną wierzytelność w kwocie 145 000 zł. Ponadto, wyrok Sądu Okręgowego w K. z 13 grudnia 2018 r. uprawomocnił się co do kwoty 95 000 zł już w lutym 2019 r. Skarżąca nie wskazała przy tym, że kwota ta jest niemożliwa do wyegzekwowania, bądź została już przez nią wydatkowana na usprawiedliwione potrzeby. Brak jest więc podstaw, aby podzielić stanowisko skarżącej w zakresie zarzutu naruszenia art. 102 ust. 1 u.k.s.c., a w konsekwencji uznać rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego w przedmiocie odmowy zwolnienia powódki od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej za wadliwe. W konsekwencji skarga kasacyjna skarżącej została zasadnie odrzucona.

Z tego względu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.

jw